

2022-03-03

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: FRN 2022/17

Samråd över Skarpnäs naturreservat

Förslag till beslut

Fritidsnämnden antar förslag till yttrande enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelse daterad den 3 mars 2022

Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Fritidsnämnden yttrar sig över detaljplanen för att bevaka att medborgarnas behov av motion, rörelse och mötesplatser tillgodoses. Fritidsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över samråd för Skarpnäs naturreservat.

Syftet med naturreservatet är att bevara ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv samt bevara dess gamla skogar, hållmarker, sjöar, våtmarker, brandfält och hävdade marker, samt dess artrika växt- och djurliv. Reservatets karaktär med grova, gamla och döda träd, inslag av ädellövträd samt kulturmiljöer ska särskilt vårdas och gynnas. Inom området ska det finnas möjlighet till olika friluftaktiviteter, naturupplevelser och vardagsrekreation.

Det är positivt att naturområden för rekreation och olika möjligheter till motion bevaras i alla kommunelar. Möjligheten att röra sig spontant är viktig och främjar god hälsa för alla åldrar. Orientering lockar många människor och är gynnsamt för folkhälsan. Det är angeläget att orienteringens behov beaktas när naturreservat inrättas. Cykling är en sport som växer och just cykling i terräng som skogsmark är populärt. Det är av intresse att se var aktiva inom denna sport kommer att kunna utöva sin sport. ~~Finns möjlighet att anlägga anpassade stigar och eventuella spänger i angränsande områden?~~

Information till föreningar i närmiljön behövs för att informera om nya restriktioner för till exempel tävlingar. Detta berör främst orientering men även andra föreningar kan vara aktuella.

Ärendet

Fritidsnämnden yttrar sig över detaljplanen för att bevaka att medborgarnas behov av motion, rörelse och mötesplatser tillgodoses. Fritidsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter över samråd för Skarpnäs naturreservat.

Utdrag ur ”Förslag till beslut om bildande av Skarpnäs naturreservat i Nacka kommun”

Syftet med naturreservatet är att bevara ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv samt bevara dess gamla skogar, hållmarker, sjöar, våtmarker, brandfält och hävdade marker, samt dess artrika växt- och djurliv. Reservatets karaktär med grova, gamla och döda träd, inslag av ädellövträd samt kulturmiljöer ska särskilt vårdas och gynnas. Inom området ska det finnas möjlighet till olika friluftsaktiviteter, naturupplevelser och vardagsrekreation. Naturvärdena är en förutsättning för att bibehålla de rekreativa värdena och friluftslivet ska utvecklas i samspel med bevarande av biologisk mångfald. Syftet ska tillgodoses genom information, skötsel och anläggning av mindre friluftsanordningar samt vid behov utmärkning av stigar och leder och värdefulla platser ur natur- och kultursynpunkt. Vidare ska syftet uppnås genom att skogen i huvudsak lämnas för fri utveckling. På vissa platser genomförs naturvårdande åtgärder som frihuggning av gamla träd och utglesning av täta trädbestånd för att eftersträva en olikåldrig skog med en kontinuitet av äldre träd och död ved. Öppna marker ska hävdas. Våtmarker ska restaureras vid behov.

Området hålls tillgängligt så att besökare kan bedriva olika typer av friluftsaktiviteter och ta del av de värden som naturen har i reservatet. Enklare anläggningar för friluftslivet ska finnas för besökare med olika behov av tillgänglighet, samtidigt som anläggningarna ska ha en kanaliseringseffekt så att både den biologiska mångfalden och områdets värden för friluftslivet bevaras och gynnas.

Anordningar för friluftsliv Beskrivning

Närheten till stora bostadsområden och kollektivtrafik för naturreservatet till ett viktigt friluftsområde. Många stigar löper genom naturreservatet däribland Boo-leden som har sin startpunkt här. Områdets varierade topografi erbjuder ett varierat område med tysta platser och stark skogskänsla. Branterna vid Saltsjön ger en vacker utsikt över havet. Även Drottningberget Skarpnäs naturreservat.

Glasbrukssjöns sydspets erbjuder en vacker utsikt. Det finns trappor från Bäcktorspvägen och en bänk vid utsikspunkten att vila sig på. Idag använda entréer in i området finns i väster från Talludden och Björknäs, i söder från Krokhöjden och Orminge samt i öster från Rensättra och Hasseludden. Upplysta gångvägar ansluter från Krokhöjden och Orminge.

Elbelyst motionsspår finns i anslutning till Krokhöjden.

Parkeringsplatser finns i söder vid Glasbruksvägen och Sjöängsvägen (Boo-leden). I öster vid Ormingevägen (lastbilsparkering) samt centralt i området i Kummelbergets industriområde (angöring Vittjärn från söder).

Tack vare sitt läge nära bebyggelse och vatten av god kvalitet är Glasbrukssjön en attraktiv badsjö. På sjöns östra sida finns en anlagd badplats med brygga och sandstrand. Där finns bord, bänkar, sopstall och sommartid även toaletter. Man badar också direkt från klipporna på motsatta stranden. Här finns en enkel badtrappa. En stig går också från Glasbruksvägen i södra ändan. Vittjärn är också en omtyckt badsjö och får varje sommarsäsong ta emot ett stort antal badgäster. Vattnet är klart och rent och av hög kvalitet. Friluftsbad förekommer på lämpliga ställen längs hela stranden, dock med koncentration i den norra delen. Vid Vittjärn finns bänkar och sopstall. Bevarandemål Entréer, anordningar och information ska vara i gott skick, förhöja besökarens upplevelser, vara tillgängliga för besökare med olika funktionsvariationer och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Friluftslivet kanaliseras genom att vissa områden har tillgängliga och tydligt markerade leder med bänkar medan andra områden är fria från anordningar och erbjuder stillhet och tystnad. Det är enkelt att ta sig till området med kollektivtrafik eller cykel.

Skötselåtgärder, restaureringsåtgärder:

- Informationsskyltar med karta och beskrivande text om reservatet tars fram och sätts upp enligt karta över Anordningar för friluftsliv eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt.
- Åtgärder för att öka tillgängligheten kan göras i form av anläggande av enklare trätrappor, broar, spänger samt avjämning av befintliga anlagda leder enligt karta över Anordningar för friluftsliv eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt.
- Bänkar, bänkbord eller enklare sittplatser placeras ut vid utsiktsplatser, längs med större stigar för att öka tillgängligheten, vid entréer eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt.
- Vindskydd anläggs vid Krokträskan eller där reservatsförvaltaren anser det lämpligt
- Grillplats anläggs enligt karta över Anordningar för friluftsliv eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt.
- Hundrastområde märks ut enligt karta över Anordningar för friluftsliv eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt.
- Stignät för cykling anläggs i norra delen av reservatet, enligt karta över Anordning för friluftsliv eller där reservatsförvaltaren anser att det är lämpligt. Stigar som utsätts för hårt slitage kan förstärkas med flis eller spänger i syfte att bevara naturvärden och kanalisera

besökare för att begränsa slitaget i naturmarken. Skarpnäs naturreservat, bilaga 2, skötselplan 17 Löpande åtgärder:

- Gränsmarkering underhålls vid behov
- Informationstavlor, vägvisningsskyltar, spänger, broar, bryggor, markerade stigar och leder, grillplatser, vindskydd, sittplatser och andra anläggningar ses över kontinuerligt och rengörs och repareras vid behov.
- Ved fylls på kontinuerligt vid behov
- Markerade stigar och leder hålls fria från nedfallna träd eller grenar.
- Skräp, klotter och dumpningar tas omhand löpande.
- Beläggning och belysning i motionsspåret vid Krokhöjden underhålls.
- Badplatserna städas kontinuerligt under badsäsong.
- Toaletter och sopkärl töms och hålls rena.

I naturreservatet är det bland annat förbjudet att:

- cykla i terrängen annat än på markerade cykelstigar
- göra upp eld annat än på anvisad grillplats.
- tälta eller sätta upp vindskydd eller liknande anordning mer än två nätter i rad.

Utan kommunens tillstånd är det bland annat förbjudet att:

- anordna tävlingar, marknader, event eller liknande verksamheter med fler än 100 personer, med undantag för aktiviteter som ordnas av skolor och förskolor för deras elever

Enhetens analys och bedömning

Fritidsnämnden yttrar sig i samråd för att bevaka att medborgarnas behov av motion, rörelse och mötesplatser tillgodoses.

Det är positivt att naturområden för rekreation och olika möjligheter motion bevaras i alla kommundelar. Möjligheten att röra sig spontant är viktig och främjar god hälsa för alla åldrar.

[Orientering lockar många människor och är gynnsamt för folkhälsan. Det är angeläget att orienteringens behov beaktas när naturreservat inrättas.](#)

Cykling är en sport som växer och just cykling i terräng som skogsmark är populärt. Det är av intresse att se var aktiva inom denna sport kommer att kunna utöva sin sport. Intresset av att anlägga anpassade stigar och eventuella spänger bör noteras i framtida planering i andra naturområden.

Information till föreningar i närmiljön behövs för att informera om nya restriktioner för till exempel tävlingar. Detta berör främst orientering och scouter även andra föreningar kan vara aktuella.

Ekonomiska konsekvenser

Utveckling av Skarpnäs naturreservat har inga ekonomiska konsekvenser för fritidsnämnden.

Konsekvenser för barn

Närheten till naturområden blir positivt för barn och ungdomar som bor i närheten. Barn och ungdomar är en prioriterad målgrupp för kommunens kultur och fritidsverksamhet. Det innefattar bland annat att beakta behovet av såväl lokaler som ytor för rörelse i så väl organiserad som icke organiserad form.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Samrådshandling, Skarpnäs naturreservat
3. Affisch Skarpnäs naturreservat

Cortina Lange
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Susanne Broman Kjulsten
Samhällsplanerare
Kultur- och fritidsenheten